

in Edisona. Omeniti njih glavne iznajdbe, a tako, da bi se iz spisa zrcalil ves napredek tehnike.

Higijena.

Knjigo o boleznih, ki so za otroke naj bolj nevarne. Kako naj se jih brani. Pomen snage, zraka, solca. Obdelati te bolezni kot lektivno, morda v otroškem oddelku bolnice v obliki dialogov.

Gospodarstvo — Gospodinjstvo.

Gospodinja in dom. Kakšno naj bo stanovanje. Kakšno pohištvo. Snaga. Higijena. Vse naj bo praktično, okusno. Naj ne manjka poglavje o naši domači umetnosti. — Knjiga o uporabi sadja in zelenjavi v gospodinjstvu. Preprosto konserviranje.

Sadjarstvo iz gospodarskega stališča s posebnim ozirom na današnjo dobo. Pomen sortiranja sadja. Gojitev najboljših vrst sadja, takega, ki se laže in draže proda.

Kmetijski dom z ozirom na današnjo dobo. Nov način modernega gospodarstva. Reja malih domačih živali. — O čebelah. — O združnem življenju na vasi.

Vse te knjige naj bi ne bile pisane šolsko in mrzlo, ampak preprosto in živahno, v slogu, ki je bolj beletrističen kot znanstven.

V debati sta se pokazali glede pravičnosti literature v načrtu za književni program dve struji, za in proti. Končno se je sklenilo, naj se pravičnost upošteva bolj kot oblika, ki omogoča lažje razumevanje življenjske močnosti in resničnega dogajanja med ljudmi in po svetu naokrog. V moderno pravičnost in bajeslovno literaturo naj položijo mladinski književniki »novo stvarnost«, ki izhaja iz zakonitosti sodobnega gibanja in gledanja na svet in življenje.

Predlogi. Predlaga se, naj prinesejo »Kresnice« članek o naših izseljencih v Ameriki.

Po izčrpnem programu je predsednik Mladinske Maticе tov. Skulj zaključil sejo. Posvetovalni odsek se sestane prihodnjič okrog Božiča.

S 6. seje Mladinske Maticе.

1. Lovrenčičeve legende »Tiho življenje« izidejo kot izredna publikacija Mladinske Maticе za Božič. Knjiga bo ilustrirana.

2. Da bomo lažje zmagovali stroške za publikacije, se uvedejo letos inserti tudi v »Naš rod« in »Kresnice«.

Šolski radio.

—r Sklepi seje odseka za šolski radio. V soboto 19. septembra se je vršila seja odseka za šolski radio pri sekciji JUU v Ljubljani. Na seji so bili sprejeti naslednji sklepi: Počitniški učiteljski radio-tečaj naj se vršijo povsem samostojno. JUU naj posreduje, da se izvedejo po možnosti tudi na učiteljsko posebno ure za pouk o radiu. — V zalozbi Učiteljske tiskarne izideta v kratkem knjigi: Niko Kuret: »Šolski radio« in Andree: »Uvod v radio-tehniko«. Odsek ni mogel založiti teh knjig, ker nima nikakih denarnih sredstev in je tudi sekcijski odbor vezan na proračun. — S 1. novembrom začne izvajati »Radio Ljubljana« program šolskega radia, ki ga izdela odsek. Ta program se bo oddajal v početku po eno ali dve uri tedensko, izmenoma dopoldne in popoldne. — Radio Ljubljana ima pripravljen program za Levstikov proslavo, ki ga bo oddal že ta mesec. — Odsek naprosi »Radio Ljubljana«, da prevzame honoriranje šolskega radia, dokler se ne najdejo drugi viri.

—r Interesantna statistika. V vsej Dravski banovini ima 27 osnovnih, 10 meščanskih in 3 srednje šole svoje radio-aparate. 51 upravitelj osnovnih šol in 1 ravnatelj meščanske šole imajo lastne aparate. Med osnovnošolskim učiteljstvom je 238 radio-amaterjev, med meščanskošolskim 17, a na srednjih šolah je 15 profesorjev radio-amaterjev. Učencev, ki imajo priliko poslušati doma radio je v osnovnih šolah 432, v meščanskih 148 in v srednjih 69.

Učiteljski pevski zbor JUU.

S. CERUT — Zalog pri Ljubljani:

BIBLIOTEKA NAŠE GLASBENE LITERATURE.

Ena izmed nalog, ki sem jih prejel od našega Učiteljskega pevskega zbora ob priliki izvolitve za zborovega arhivarja, je tudi ureditev »Biblioteke naše glasbene literature«.

Ureditev »Biblioteke« mi ne bo delala nobenih preglavic, veliko težje bo zbrati material, t. j. vsa glasbena dela, ki so izšla od »Slovenske gerlice« pa do danes. Seveda se ne bomo »brani« uvrstiti v našo biblioteko eno (ali pa vse) izmed izdaj Kastelčeve pesmarice in pozneje izšlih del. Tudi zbirka vseh del (po možnosti) našega Ribničana — Gallusa — naj bi bila v tej biblioteki.

A zadovoljimo se zaenkrat z deli, ki jih najdemo med ljudstvom v še velikem številu in so pri marsikaterem društvu ali posamezniku v omari ali predalu v napotje. Tudi nima tako delo za posameznika one vrednosti, kot ga bo imelo v »Biblioteki«.

Do danes ima naša »Biblioteka« le pesmi, katere smo izvajali na koncertih ter celotne Zbore in Pevca. V naslednjem odstavku bom skušal pojasniti, kaj naj bi imela naša biblioteka.

1. Vse pesmarice — posvetne in cerkvene.

2. Periodične edicije: Slov Gerlica, Glasbena zora, Novi Akordi, Edicije Glasbenih Matic: Ljubljana, Trst in Maribor.

3. Samo in dvospevi s spremljavo kate-regakoli instrumenta.

4. Dela izšla v samozaložbi ali pa v raznih knjigarnah.

5. Mladinska dela: Slavčki, Družovičeva pesmarica, Pregljeva dela, Adamičeva dela. Sem štejem tudi pesmi za mladino, ki so izšle v »Zvončku«, »Angelčku«, oziroma »Vrtecu«, »Našem rodu« in v »Slov. Učitelju«, Klavir-ska in violinska mladinska dela.

6. Klavirski oziroma violinski albumi.

7. Komorna in simfonijska glasba.

8. Glasba za pihala, tamburice, citre.

9. Glasbeni deli naših spevoiger.

10. Knjige in članki raznih revij, ki se bavijo z glasbo.

Na kratko povedano: vse, kar so napisali naši skladatelji in je izšlo. Tudi rokopisov se ne bomo branili.

Zakaj pa hočemo urediti to biblioteko? Odgovor je kratak in enostaven. Rabimo jo za razne prilike, predvsem za razne razstave. Rabili pa jo bomo, da jo pokažemo glasbeniku-tujcu, ki se bo morda zanimal za razvoj naše glasbe. Rabil jo bo naš naraščaj, kateremu bo vedno na razpolago. Posluževala se pa bodo biblioteko vsa naša pevška društva, ki bi rabila to ali ono pesem, a je nimajo pri rokah.

V kratkem bom pričel z objavljanjem nabranih del Res, da imam že danes marsikaj zbranega in bi rad objavil imena teh del. Ali to naj ostane za prihodnjico. Pripomnim naj, da sem ta dela prejel od oseb, ki niso našega stana. Obljubili so mi še materiala. Ker nima naš zbor denarnih virov, je jasno, da ne bomo mogli odkupiti raznih del. Pripravljeni pa smo za redka dela oskrbeti lepe prepise na dobrem, močnem papirju.

Obračamo se do slovenskega učiteljstva, duhovščine, živečih skladateljev in ostalega glasboljubnega občinstva in prosimo, da pri-skočite našemu zboru na pomoč pri nabiranju gori citiranih glasbenih del. Se posebej se obračamo do naših časnikarjev in jih prosimo, naj nam tudi oni stoji ob strani ter nam pri tem težkem delu pomagajo.

Vse prosimo, naj odstopijo »Učiteljske-mu pevskega zboru« vsa glasbena dela za »Biblioteko naše glasbene literature«, ki naj postane to, kar je za upodabljačo umetnost »Narodna galerija«.

Na knjigarno-založnice glasbenih del se bomo obrnili še s posebnim dopisom. Upamo, da nam bodo tudi te prišle na pomoč.

Obračamo se že sedaj na Kraljevsko bansko upravo in jo prosimo, naj bo v prihodnjem proračunu postavka: Za Biblioteko naše glasbene literature. Ravno tako se obračamo na boljše situirane občine Dravske banovine, da se nas tudi one spomnijo, ker je mišljena »Biblioteka« zadeva, ki mora zanimali nas vse. Za naklonjenost se že vnaprej zahvaljujemo. Darovalce glasbenih del prosimo, da nam iste pošljejo na naslov: Učiteljski pevski zbor v Ljubljani — Frančiškanska ul. 6. Na isti naslov se je obračati za razne informacije.

Rešimo to, kar se rešiti da! Potomci nam bodo za to hvaležni. Ne pozabimo, da je g. prof. Kos za svoje gradivo kupil rokopise »na vago«. Še je čas, rešujmo vsi!

UČITELJSKI ORKESTER JUU.

Ustanovljen je učiteljski pevski zbor JUU. Ali je učiteljski orkester JUU nemogoč? Nikakor! Znano dejstvo je, da pri po-deželskih orkestrih sodeluje, ako že ne vodi, po pretežni večini učiteljstvo. Zberimo in združimo te sile v močno vrsto. Dobili bomo orkester, ki bo v čast nam in storil bomo svojo kulturno misijo tudi na tem polju.

Stvar bi se mogla izvesti na sledeči način: Pripravljalni odbor naj bi sprejela pri-jave in zbral moči, ki so potrebne v močnem orkestru ter sestavi tudi program. Nato pa bi obvestil člane ter jim sporočil razne glas-bene komade, da bi jih naštudirali, ali pa bi jim jih po možnosti tudi poslal. Naštudirane komade bi si člani izmenjavali. Po načrtu pevskega zbora naj bi se tudi člani orkestra vadili v manjših skupinah v gotovih centrih, kjer je več članov v bližini. V gotovih raz-dobijih pa bi se sešli v Ljubljani, kjer bi imeli skupne vaje. Instrumente bi seveda vsak prinesel s seboj, izvzemši takih, ki so nepri-kladni za transport. Manjkajoče pa bi pre-skrbel odbor.

Z ustanovitvijo našega orkestra bi storili velik kulturni korak, podprli pa bi tudi pevski zbor, ki bo lahko nastopal z raznimi kantatami in drugimi pesmimi s spremljevanjem orkestra.

To bi bil približen načrt. Zeleti bi bilo, da bi se merodajni faktorji zanimali in za-vzeli za to idejo, katere realizacija bo po-vzdignila naš ugled in našla najbrže tudi do-volj razumevanja.

Tovariši in tovarišice! Stavite predloge in tako privedemo stvar do uresničenja.

Fric Ljubič, Dobrovnik.

DRAGO GORUP & Co.

LJUBLJANA
MIKLOŠIČEVA CESTA 16/I.

Izdelava in prodaja
damske in moške
konfekcije. — Naro-
čila po meri se izvr-
šujejo hitro in točno

En gros. En detail.

Splošne vesti.

INTERVENCIJE SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE GLEDE UČITELJSKIH IMENOVANJ.

Na VI. seji izvršnega odbora Saveza SKJ, ki se je vršila 31. avgusta t. l. v Beogradu, je stavil član savezne uprave brat dr. Riko Fux sledeči predlog:

Ker se posamezna sokolska društva, oziroma poedini sokolski funkcionarji še vedno obračajo z raznimi intervencijami neposredno na državne in samoupravne oblasti in to največkrat za osebe in stvari, ki naše intervencije niso vredne in ker so take intervencije le v kvar sokolski organizaciji, predlagamo:

1. Nobeno sokolsko društvo ne sme intervenirati pri nobeni oblasti in v nobenem slučaju.

Če je v kakem primeru potrebna savezna intervencija, naj to javi društvo Savezu preko svoje župe, ki mora dati o predmetu svoje mišljenje. Intervencija se izvrši šele tedaj, če se Savez uveri, da je resnično potrebna.

2. Ravno tako je prepovedano vsem sokolskim funkcionarjem, da bi kot Sokoli intervenirali bodisi pri poedinih oblastih ali pri njihovih predstavnikih.

3. Če se obračajo poedini člani sokolske organizacije z intervencijami na svoje prijatelje pri poedinih oblastih, ne smejo storiti tega kot Sokoli ali pa v imenu sokolske ednice, marveč samo kot privatniki.

4. V vseh primerih se je ravnati po 1. odstavku tega sklepa.

5. Proti društvom, župam in poedincem, ki bi se ne ravnali po gornjih sklepih, se bo disciplinsko postopalo, a vse oblasti bodo zavrnile vsako intervencijo, ki ne bo dospela preko Saveza.

Predlog je bil v celoti sprejet in bo odposlan v obliki okrožnice vsem župam, društvom in četam s posebnim opozorilom, da ga najstrožje izvajajo.

— »Jugoslovenec«. Novi mladinski list »Jugoslovenec« je dotiskan. Prva številka, ki obsega 20 strani, je natisnjena v 50.000 izvodih, ker približno toliko znašajo dosedanja naročila. List je tiskan v cirilici in latinici na zelo dobrem papirju in stane naročnina letno 10 Din ali za vsako številko 1 Din. Naročnino za list naj poberejo upravitelji stva in jo nakažejo na upravo lista — Beograd, Kralja Milutina 66. Eventuelna zakasnela naročila za list se bodo lahko upoštevala, ker bo stavek za list ohranjen toliko časa, da bo ugotovljeno točno število naročnikov.

Šolski upravitelji in upraviteljice!

Ali izvršujete vsa svoja naročila
potom Učiteljske gosp. poslovalnice
v Ljubljani in Mariboru?

V Ljubljani posluje že od 1. sept.
podružnica v Frančiškanski ulici št. 6/I.
in ima uradne ure od 4.—5. vsak po-
poldan.

Vsak član JUU mora naročiti
tudi druga svoja naročila potom
U. G. P.

Na ta način podpiramo Učit.
domova v Ljubljani in Mariboru!

Vse potrebščine lahko naročate
potom U. G. P.!

— Vse tovariše in tovarišice dosedanje
dopisnike »Prosvete« obveščam, da izide
prva številka IV. letnika tega mesečnika v
oktobru. Zato naprošam vse dosedanje do-
pisnike, da eventuelne dopise za to številko
čim prej pošljejo uredništvu. Zelel bi pa,
da se poleg dosedanjih oglaš s svojimi do-
pisi tudi čimveč novih.

Uredništvo »Prosvete«.

— Odlikovanje z redom sv. Save. Dne
22. septembra t. l. je pozvalo mestno načel-
stvo — prosvetni referat v Ljubljani v pi-
sarno mestnega načelnika tovarišice in tova-
riše: Marijo Grošljevo, Marijo Detelovo,
Janka Polaka, Miroslava Repovša, Stanka
Legata, Josipa Kobala in Tita Grčarja. Mestni
načelnik g. dr. Dinko Puc je odlikovance pri-
merno nagovoril, jim čestital in izročil odli-
kovanje. V imenu odlikovancev se je zahva-
lil tov. Polak in prosil g. načelnika, naj spo-
roči zahvalo za odlikovanje na najvišje me-
sto. Končno je čestital vsem še šolski nad-
zornik za mesto Ljubljano tov. Grum ter jih
vzpodbujal k nadaljnjemu vztrajnemu šol-
skemu in nacionalnemu delovanju.

— Spisek uprave in članov za Beograd.
Vsa društva opozarjamo na »put« izvršne-
ga odbora JUU v Beogradu s prošnjo, naj
se točno drže navodila. Po tem je treba
predvsem vpisati člane upravnega in nad-
zornega odbora. Upoštevajte to!

Sekcija JUU.

— Poštinska prostost. Vse tovariše
predsednike sreskih društev prosimo, naj na
ovitke za sedaj še napišejo, da je društvo
poštinske prostost. V kratkem prejmejo za-
devno štampiljko. — Sekcija JUU.

NOVI ZVEZKI ZA OSNOVNE IN VIŠJE NARODNE ŠOLE.

Šolskim upraviteljem in učiteljstvu
narodnih šol priporoča Učiteljska tiskarna,
da nabavijo nove zvezke za osnovne šole za
svoje šole in razrede, ker so ti zvezki izde-
lani po predpisih, kakor jih je ugotovila ko-
misija v ministristvu prosvete v Beogradu
za sestavo enotnih zvezkov.

Zvezki so sledeči:

1. Lepopisnice z napisanimi vzorci. (Rjav ovitek.)
2. Lepopisnice brez napisanih vzorcev. (Rjav ovitek.)
3. Lepopisnice z napisanimi vzorci v ci-
rilici. (Rjav ovitek.)
4. Okrogla pisava.
5. Pisanke in vezbanke. (Zelen ovitek.)
6. Vezbanke za računanje. (Moder ovi-
tek.)
7. Risanke. (Siv ovitek.)

Vsi zvezki so izdelani iz najfinejšega pi-
salnega papirja ter opremljeni s pivnikom.

Šolska upraviteljstva in učiteljstvo na-
prošamo, naj opozore trgovce z zvezki, da
naroče, ko jim poide zaloga dosedanjih zvez-
kov, le nove vzorce, da bodo tako polagoma
uvvedeni v vse šole enotni zvezki.

Šolska upraviteljstva so prejela podro-
ben prospekt in opis zvezkov.

Uvedite nove zvezke v svoje razrede!

Z uvedbo teh zvezkov koristite tudi svo-
jemu stanu, ker podpirate svoja stanovska
podjetja!

Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

— »Šolski radio«. Njegovo bistvo, raz-
voj drugod in možnosti pri nas. Pregled: Na
pot... Uvod: (Tehnika. — Problematika
našega časa. — Kaj je radio? — Zakonitosti
radia. — Radio — nov element našega živ-
ljenja). I. Bistvo šolskega radia. (Radio in
rokovorni pouk — Radio kot nadomestilo
učitelja. — Radio kot učilo. — Šolski radio
— pouk. Oblike oddaj. — Namen oddaj. —
Predpogoji šolskih oddaj. — Nasprotje z de-
lovno šolo? — Ne preveč! — Osebnost pre-
davalcev. — II. Organizacija šolskega ra-
dia. (Vodstvo. — Urnik. — Teksti. — Stiki
s postajo. — Stiki s prosvetno oblastjo. —
Stiki s šolami. — Skrb za tehnično plat). —
III. Šolski radio drugod. (Nemčija. — Angli-
ja. — Francija. — Švica. — Holandska. —
Združene države Amerike). — IV. Šolski ra-
dio pri nas (Prve pobude. — Prve oddaje.
— Odbor za šolski radio. — Tečaji. — Kako
začeti z našim šolskim radijem? — Kakšen
bo naš šolski radio? — Gmotne okoliščine.
— Ugovori. — Samo šolski radio?). — V.
Primeri in dokumenti. (Urnik. — Oddaje. —
Sprejem. — Literatura). — Opombe. — Po
naročilu odbora za šolski radio pri JUU, sek-
ciji za Dravsko banovino, napisal Niko Ku-
ret, suplent na državni realni gimnaziji v
Kranju, član odbora za šolski radio pri JUU.
Knjigo, ki izide prve dni v oktobru, prejmejo
vsa ravnateljstva in upraviteljstva srednjih,
strokovnih, meščanskih in osnovnih šol. Ker
je knjiga šolam in učiteljstvu nujno potreb-
na, da se seznajajo z bistvom šolskega ra-
dia, upamo, da bo vsaka šola za knjižnico
prevzela en izvod. Učitelji, ki žele knjigo, jo
lahko naroče v Učiteljski knjigarni, Ljub-
ljana, Frančiškanska ulica 6. Delo izide prve
dni oktobra.

— Veliko število novih šol v Grčiji. Od
1928. leta je bilo sezidanih 3000 novih šol-
skih poslopij, kar pomeni dvakrat več nego
preje v 18 letih. Od 1910. do 1920. leta je
bilo sezidanih vsega 500 šol, a od 1920. do
1928. leta tisoč. V delu je še 207 osnovnih
šol, 64 gimnazij, pet licejev in štiri učitelj-
šča, za kar se bo potrošilo 480 milijonov
drahem.

— V članku »Pedagoški tečaj v Mari-
boru« sta se vrinili dve pomoti. V 3. vrsti
4. odstavka I. kolone čitaj: Ondi sta pričra-
kovala posetnike tečaja tov. Haberman in
Martine. V 1. vrsti 3. odstavka II. kolone
čitaj namesto trajen — trojen.

Gg. šolski upravitelji!

Vaša narodna dolžnost vam nalaga, da za-
gotovite svoji šoli nabavo, z rešenjem mi-
nistristva prosvete O. N. br. 36537/25. in O. N.
br. 24398/30 odobrenih pomožnih učil v sem-
ljetnem pouku

Po naredbi prosvetnega oddelka Drav-
ske banovine obvezana je vsaka šola
imeti vsaj 1 izvod tega učila

Slike z Jadrana in Primorja

12 različnih umetniških barvnatih slik Dal-
macije in Primorja, izdelanih po naših naj-
slavnejših mojstrih prof. Crnčiču, Kovačeviću
in Krušlinu.

Znižana cena Din 296*—

razume se, da skupno z učno knjigo, zavija-
njem in poštino. Slike so velike 45x50 cm
in so pripravljene tako, da se jih lahko obe-
sli na zid. — Poleg tega, da so te lepe slike v
okras šolskih prostorov, so po razpisu mi-
nistristva za vojno in mornarico D. br. 44012/26
in ministristva notranjih del J. B. br. 20495/26
najprimernejše sredstvo za uspešno propa-
gando za naš Jadran.

Nadite otrokom pri nazornem pouku užitek spe-
znavanja prirodnih lepot našega morja in Primorja!
Budite v otrocih nacionalno zavest z dosege
ljubezni do jugoslovenskega Jadrana.

Oskrbo šol v Dravski banovini vrši samo:
**Banovinska zaloga šolskih
knjig in učil v Ljubljani**